

बी.ए. भाग -१, सत्र - १
विषय – मराठी (आवश्यक)
पाठ्यपुस्तक – शब्दसंहिता

घटक – व्यक्तिमत्व विकास

प्राध्यापकाचे नाव – डॉ. अमोल सुभाष कवडे

व्यक्तिमत्व संकल्पना

- ▶ व्यक्तिमत्व एक व्यापक संकल्पना.
- ▶ व्यक्तिमत्व विकास हा शब्द पर्सनॅलिटी डेव्हलपमेंट या इंग्रजी शब्दासाठी वापरला जातो.
- ▶ पर्सनॅलिटी हा शब्द लॅटीन भाषेतील पर्सोना या शब्दापासून तयार झाला आहे.
- ▶ त्याचा अर्थ मुखवटा असा आहे.

व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या :

- ▶ नॉर्मल एलमन – व्यक्तिमत्व म्हणजे शरीररचना, वर्तनविशेष, अभिरुची, कृतीक्षमता या सर्वांची एकात्म व वैशिष्ट्यपूर्ण गुंफण होय.
- ▶ जी.डब्लू. आलपार्ट – व्यक्तिमत्व म्हणजे स्वतःच्या परिसराशी व्यक्तीचे जे वैशिष्ट्यपूर्ण समायोजन होत असते, त्याला कारणीभूत असणारी व वर्तनाला चालना देणारी शारीरिक व मानसिक यंत्रणांची संघटना होय.

व्यक्तित्व विकाससाठी आवश्यक घटक

- ▶ शारीरिक सक्षमता
- ▶ सकारात्मक दृष्टीकोन
- ▶ पोशाख
- ▶ केशरचना व दागिने
- ▶ मन मोकळेपणा
- ▶ शिष्टाचार
- ▶ मित्र व समवयस्क
- ▶ शिक्षण
- ▶ बौद्धिक सामर्थ्य
- ▶ कुटुंब
- ▶ चांगल्या सवयी
- ▶ संस्कृती

व्यक्तिमत्व विकासात भाषेचे महत्व

- ▶ मनुष्य हा समाजशील प्राणी आहे.
- ▶ भाषा हे समाज व्यवहाराचे महत्वाचे साधन आहे.
- ▶ भाषा हा व्यक्तिमत्वाचा अविभाज्य घटक आहे.
- ▶ व्यक्तीचे जीवनव्यवहार भाषेवर अवलंबून असतात.
- ▶ भाषेमुळे आपले जीवन समृद्ध होते.
- ▶ शिक्षणाबरोबर रोजच्या व्यवहारात भाषेचे महत्व आहे.
- ▶ व्यक्तीने परिस्थितीनुरूप आणि प्रसंगानुरूप भाषेचा वापर करावा.
- ▶ देहबोलीस भाषेत फार महत्व आहे